ผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี *

THE EFFECTS OF ORGANIZING RECREATIONAL ACTIVITIES AND CAMPING TO DEVELOP LIFE SKILLS PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN THE 21ST CENTURY OF PHYSICAL EDUCATION STUDENTS THEPSATRI RAJABHAT UNIVERSITY

วัชราช ศรไชย[1], อริญชย์ นิลสกุล[2] และ ธัชวรรณ หงส์นาค[3]

Watcharach Sornchai[1], Arin Nilskul[2] and Tashawan Hongnak[3]

[1-3]มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

[1-3]Thepsatri Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: watcharach.s@lawasri.tru.ac.th

วันที่รับบทความ : 16 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 21 พฤษภาคม 2568;

วันตอบรับบทความ : 23 พฤษภาคม 2568

Received 16 May 2025; Revised 21 May 2025; Accepted 23 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผ่านการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม 2) เปรียบเทียบทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21

Citation:

* วัชราช ศรไชย, อริญชย์ นิลสกุล และ ธัชวรรณ หงส์นาค. (2568). ผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 1060-1075.

Watcharach Sornchai, Arin Nilskul and Tashawan Hongnak. (2025). The Effects Of Organizing Recreational Activities And Camping To Develop Life Skills Physical Education Teachers In The 21st Century Of Physical Education Students Thepsatri Rajabhat University. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 1060-1075.;

DOI: https://doi.org/10.

https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/

ก่อนและหลังของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมที่และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 46 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยที่ผู้เรียนมีความหลากหลายแตกต่างกันภายในกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม 2) แบบประเมินทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2) นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 หลังการรับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม สูงกว่าก่อนการรับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

3) นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ศตวรรษที่ 21, นันทนาการ, ค่ายพักแรม, ทักษะชีวิต

Abstract

This research aimed to 1) study the 21st century life skills of physical education teachers of physical education students at Thepsatri Rajabhat University through recreational activities and camping. 2) Comparison of life skills of physical education teachers in the 21st century before and after

physical education students of Thepsatri Rajabhat University who received learning through recreational activities and camping at and 3) Study the satisfaction with the organization of life skills learning for physical education teachers in the 21st century through recreational activities and camping. The sample group was 46 fourth-year physical education students, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, in the second semester of the academic year 2024. By using the cluster random sampling method, the students were diverse within the groups. The research instruments used in this research were 1) learning management through recreational activities and camping, 2) the 21st century physical education teachers' life skills assessment form, and 3) Questionnaire on satisfaction with learning management through recreational activities and camping. The statistics used in data analysis were mean, standard deviation and t-test Dependent.

The research results found that.

1) Physical Education students at Thepsatri Rajabhat University have the highest overall life skills for physical education teachers in the 21st century.

2) Physical Education students at Thepsatri Rajabhat University have the highest overall life skills for physical education teachers in the 21st century after receiving learning management through recreational activities and camping. Higher than before receiving the learning management through recreational activities and camping, with statistical significance at the .01 level and

3) Physical education students have the highest level of overall satisfaction with learning management through recreational activities and camping to develop life skills for physical education teachers in the 21st century.

Keywords: 21st century, Recreation, Camping, life skills

บทนำ

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่ผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความล้าสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสาร เชื้อชาติวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย และความเชื่อที่ส่งผลกระทบ ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนต้องปรับตัวเพื่อให้ดำเนินชีวิตซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การปรับตัว อารมณ์และจิตใจสุขภาพความรุนแรง เกม ยาเสพติด เพศ ฯลฯ และยังสอดคล้องกับข้อมูลของ DSGs ในประเด็นที่เน้นหนักมาตั้งแต่ครึ่งแรกของปีเช่นเดียวกัน อย่าง SDG 3 ประเด็นด้านสุขภาพ ทั้งเรื่องปัญหาสุขภาพจิต การเข้าถึงประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงปัญหาบุหรี่และสารเสพติด ดังนั้นทักษะชีวิตจึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเตรียมรับมือจัดการกับปัญหาและเตรียมพร้อมในการใช้ชีวิตในอนาคต

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปของหลักสูตรและรายวิชา ในระดับอุดมศึกษาที่จะต้องปรับเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของศาสตร์วิชาพลศึกษา ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอน ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มทักษะชีวิตให้กับครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถนำองค์ความรู้หรือประสบการณ์ไปปรับใช้ ในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับ พงษ์เอก สุขใส (2561) กล่าวไว้ว่า บทบาทของครูพลศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างเสริมสุขภาพ และพลานามัยของนักเรียน ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาท ของตนตามแนวทางของการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป ซึ่งบทบาท คุณลักษณะ และหน้าที่ต่าง ๆ ของครูพลศึกษา จะต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามบริบทต่าง ๆ โดยทำหน้าที่จากเป็นผู้สอน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกแนะแนวทางและร่วมเรียนเรื่องใหม่ ๆ การปรับเปลี่ยน ดังกล่าวจะต้องมีแนวทางการพัฒนาครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษานั้นต้องอาศัยความรับผิด ชอบของตนเอง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในสังคมวิชาชีพและภายนอก โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางพลศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะชีวิต ผู้เรียนจะต้องได้รับประสบการณ์และประโยชน์สูงสุดต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเองจะต้องมีส่วนในการทำกิจกรรม มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมการแสดงความคิดเห็น สามารถให้ผู้เรียนถ่ายทอดประสบการณ์ของตนผ่านกิจกรรม และสะท้อนออกทางด้านความคิด ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการค้นคว้า สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง กิจกรรมที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน โดยการทำกิจกรรมดังกล่าว จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยการนำองค์ความรู้มา

ประยุกต์ใช้ เช่น กิจกรรมค่ายพักแรม กิจกรรมเดินทางทัศนศึกษา กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมชุมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นนั้นจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะชีวิต ด้านทักษะการสื่อสาร เสริมสร้างสัมพันธภาพ และการจัดการอารมณ และความเครียดของตนเอง การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็น ผู้อื่น รู้จักไตร่ตรอง เข้าใจและตรวจสอบตนเองให้เข้าใจตนเองและ เห็นใจผู้อื่น และได้รับการยอมรับจากกลุ่ม สามารถแสดงออกทางด้านความคิด การพูด และการงานมีความลุล่วง ได้รับการชื่นชม เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง (นภดล ยิ่งยงสกุล, 2559)

จากสภาพปัญหา จึงได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาทักษะครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนและปรับตัวให้ดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

การทบทวนวรรณกรรม

1) แนวคิดทฤษฎีด้านทักษะครูในศตวรรษที่ 21

ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร 6 ทักษะดังนี้ 1) ทักษะการคิดวิจารณญาณ 2) ทักษะการทำงานร่วมกัน 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (สุไม บิลไบ, 2559)

2) แนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คนช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยแต่ละคนต่างรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันต้องช่วยสมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย โดยแบ่งองค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการดังนี้ 1) การพึ่งพาเกื้อกูลกัน (Positive interdependence) 2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (face – to – face promotive interaction) 3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability) 4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (interpersonal and small – group skills) 5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing) (ทิศนา แขมมณี, 2560)

3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมเวลาว่างที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์ มีคุณค่าสำหรับบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจและส่งผลโดยตรงต่อผู้เข้าร่วม ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คน ซึ่งเป็นเป้าหมา สามแนวคิดพอมีมาจากไหนเนี่ยแต่ทำวิจัยมาไม่เคยเขียนทบทวนนะยของนันทนาการ คือการกระทำให้ชีวิตมีคุณภาพ เช่นการเล่นหรือการละเล่น การพักผ่อน เวลาว่าง งานอดิเรก (เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย, 2554)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 240 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ชั้นปีที่ 4 ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม จำนวน 46 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์และออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดวิจารณญาณ (Critical Thinking)

2) ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skill) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) 4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Skill) 6) ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (Career Skill & Life Skill) สามารถแสดงรายละเอียดดังภาพ

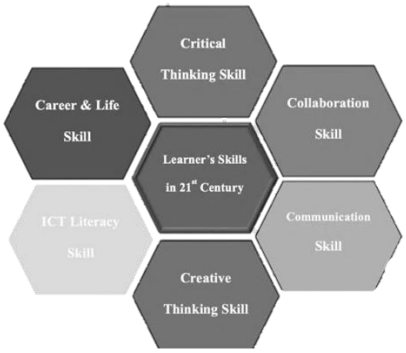

2. แบบประเมินทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากแนวคิดของนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้แบบประเมินฉบับนี้มีรายละเอียดในการประเมินพฤติกรรมที่ชัดเจนขึ้น (สุไม บิลไบ, 2559) ซึ่งทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.957

3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม จำนวน 10 ข้อ ทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.935

การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากนั้นนำแบบประเมินทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้นักศึกษากรอกข้อมูลก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (Pre-test) และเมื่อจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมเสร็จสิ้น จึงทำการนำแบบประเมินทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 กรอกข้อมูลหลังการเข้าร่วมกิจกรรม (Post-test) พร้อมทั้งแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ทักษะการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ใช้สถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ในการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		แปลความหมาย
4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

2) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระหว่างก่อนและหลังได้รับ การจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ใช้สถิติเชิงอ้างอิง โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างประชากร 2 กลุ่ม แบบไม่อิสระจากกัน (Dependent sample t-test)

ผลการวิจัย

1) นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มีทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 (n = 46)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับทักษะ
ด้านทักษะความรับผิดชอบและการปรับตัว			
1. นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	4.69	0.465	มากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับทักษะ
2. นักศึกษามีความยืดหยุ่นเมื่อต้องจัดการกับหน้าที่ของตน	4.60	0.577	มากที่สุด
3. นักศึกษาสามารถวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.65	0.482	มากที่สุด
4. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงาน สามารถทำงานให้บรรลุผลและเป้าหมายที่กำหนด	4.67	0.474	มากที่สุด
5. นักศึกษามีความอดทนอดกลั่นต่ออุปสรรคทั้งปวง	4.78	0.417	มากที่สุด
ด้านทักษะการสื่อสาร			
6. นักศึกษา เข้าใจ จัดการวิธีการสื่อสารด้วยการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.52	0.586	มากที่สุด
7.นักศึกษา เข้าใจ จัดการวิธีการสื่อสารด้วยการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.52	0.722	มากที่สุด
8. นักศึกษา เข้าใจ จัดการวิธีการสื่อสารด้วยสื่อมีเดีย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.63	0.645	มากที่สุด
ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และความใฝ่รู้ใฝ่เรียน			
9. นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์	4.67	0.519	มากที่สุด
10. เมื่อได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น นักศึกษาจะเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.80	0.401	มากที่สุด
11. สามารถแสดงความคิดเห็น และมุมมองที่หลากหลาย	4.78	0.427	มากที่สุด
ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดเป็นระบบ			
12. สามารถวิเคราะห์ ปัญหา ถึงสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาและแยกแยะประเด็นปัญหาได้	4.65	0.604	มากที่สุด
13. นักศึกษานำปัญหาและอุปสรรคที่พบมาแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.67	0.474	มากที่สุด
ด้านทักษะการใช้ข้อมูลสารสนเทศและสื่อ			
14. นักศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นเชิงบวก	4.61	0.493	มากที่สุด
15. ในสาสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและสื่อต่างๆใน	4.65	0.576	มากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับทักษะ
การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
16. นักศึกษาสามารถบูรณาการข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสร้างสรรค์	4.50	0.558	มาก
ด้านทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานร่วมกัน			
17. นักศึกษาสามารถทำงานได้	4.78	0.427	มากที่สุด
18. เมื่อนักศึกษาได้เป็นผู้นำในการทำงานได้เป็นอย่างดี	4.67	0.474	มากที่สุด
19. นักศึกษาสามารถปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.78	0.427	มากที่สุด
20. และสามีมีความเห็นอกเห็นใจและเคารพความคิดของผู้อื่น	4.80	0.401	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.67**	**0.505**	**มากที่สุด**

2) นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 หลังการรับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม สูงกว่าก่อนการรับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการทดสอบด้วยสถิติ t - test แบบ Dependent พบว่า ค่า t เท่ากับ 63.587 มีค่า df เท่ากับ 19 และค่า p-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะชีวิตครูพลศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม

คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	n	t	df	p-value
หลังทดลอง	4.67	0.51	46	63.587	19	0.000
ก่อนทดลอง	3.35	1.09				

3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{\chi}$ = 4.81) และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นและเหตุผลการนำความรู้ และการประยุกต์ทักษะไปใช้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของการการอยู่ค่ายพักแรม ($\bar{\chi}$ = 4.85) รองลงมาคือนักศึกษาแสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษา ($\bar{\chi}$ = 4.81) และนักศึกษามีความเข้าใจในกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{\chi}$ = 4.78) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อพัฒนาทักษะครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 3 ด้าน ดังนี้

รายการประเมิน	$\bar{\chi}$	**S.D.**	**ระดับความพึงพอใจ**
ด้านความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษา	4.81	0.416	มากที่สุด
ด้านความเข้าใจ กิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษา ในศตวรรษที่ 21	4.78	0.420	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ และการประยุกต์ทักษะไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.85	0.371	มากที่สุด
รวม	**4.81**	**0.402**	**มากที่สุด**

อภิปรายผล

จากข้อสรุปการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มีทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่าย

พักแรมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ผู้จัดกิจกรรมได้ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ผ่านกิจกรรมกลุ่มที่หลากหลาย ตามกระบวนการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น และแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ทำให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม และกระตือรือร้นที่จะหาประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทิศนา แขมมณี. (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญๆ หลายประการ เช่นทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพและยอมรับ และไว้วางใจกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรตรี โสภณากร. (2567) พบว่า จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนพลศึกษาและมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาในระดับอุดมศึกษา แสดงถึงฉากทัศน์ ทิศทางและแนวโน้มคุณลักษณะครูพลศึกษาในอนาคต ผลการศึกษาความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูพลศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมด้านวิชาการ ทักษะกีฬา การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม ทักษะการเรียนรู้ และคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ตอบสนองบริบทการศึกษาของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ช่วยเสริมสร้างให้เป็นครูพลศึกษาที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับการผลิตและพัฒนาครูพลศึกษาและยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง และสอดคล้องกับ ปิยนันท์ พูลโสภา (2560). การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในยุคศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อ ในการพัฒนาผู้เรียน มีการประยุกต์รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองต่อผู้เรียน ในยุคศศตวรรษที่ 21 ทั้งทางด้านทักษะการคิด ทักษะการแก้ไขปัญหา การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การทำงานเป็นทีม ทักษะทางด้านเทคโนโลยี และการมีคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรม การเรียนรู้ทางพลศึกษา ซึ่งในการ พัฒนาผู้เรียนให้ไปถึงการมีทักษะในยุคศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ครูผู้สอน ถือเป็นผู้ที่มีบทความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน กล่าวคือต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ กระตือรือร้น ตื่นตัวในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอมี

ทักษะหรือสมรรถนะที่สำคัญ ที่สามารถนำพาผู้เรียนไปสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีคะแนนทักษะชีวิตครูในศตวรรษที่ 21 หลังการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม สูงกว่าก่อนการรับกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ผู้จัดได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีการฝึกเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานร่วมกันทำความเข้าใจและแก้ปัญหา หรือความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายในการทำกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมฝึกให้เรื่องการสื่อสารและเน้นเรื่องการทำงานร่วมกันในการระดมความคิดและจัดการกับปัญหาเชิงสร้างสรรค์ตลอดจนการรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพและผลงานของกลุ่ม ผู้ใช้หรือสถานประกอบการด้านการเป็นผู้สอน และผู้นำนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า ความเป็นครูมิใช่เรื่องง่าย ที่จะนำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ ครูในฐานะผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในขณะเดียวกันต้องไม่ลืมว่าครูเองก็เป็นผู้มีความสำคัญในบทบาทที่แตกต่างกันแต่มีเป้าหมายเดียวกันคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุปัจจัยทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนาผู้เรียนให้ทันกับยุคสมัย ทันกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยการใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับการพัฒนามาจากห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยมีครูท าหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ อย่างเต็มเปี่ยมด้วยประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภดล ยิ่งยงสกุล. (2559) พบว่า กิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะชีวิต ผู้เรียนจะต้องได้รับประสบการณ์และประโยชน์สูงสุด ต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเองจะต้องมีส่วนในการทำกิจกรรม มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมการแสดงความคิดเห็น สามารถให้ผู้เรียนถ่ายทอดประสบการณ์ของตนผ่าน กิจกรรม และสะท้อนออกทางด้านความคิด ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการค้นคว้า สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน โดยการทำกิจกรรมดังกล่าว จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยการนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับ ศรีปะโค พิชญากร. (2555) พบว่า การมีทักษะชีวิตเปรียบเสมือนการมีภูมิคุ้มกันที่ช่วยลดหรือป้องกันพฤติกรรมที่

เป็นปัญหาตามมา และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ ทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวเนื่องจากพฤติกรรมเสี่ยงของบุคคล จากการต้องเผชิญกับความเครียดและแรงกดดันในชีวิตประจำวัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา ดังนั้นการส่งเสริมความสามารถเชิงจิตสังคมจึงมีส่วนช่วยในการส่งเสริม พฤติกรรมทางบวกของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษามีความพึงพอใจต่อ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองจนเกิดความเข้าใจ รวมถึงการที่มีวิทยากรเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการดำรงชีพร่วมกับธรรมชาติ และการที่นักศึกษามีความรู้สึก และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือสมาชิกกลุ่มและได้ฝึกการสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ฝึกการอภิปรายวิธีการแก้ปัญหา และร่วมกันออกแบบ หรือสร้างต้นแบบตามจินตนาการที่แปลกใหม่ให้ตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการอยู่ค่ายพักแรม ตลอดจนได้นำเสนอผลงานของตนเองให้ผู้อื่นได้รับฟังและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาด้วยความเคารพและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นในกฎกติกาของกลุ่มที่ได้กำหนดร่วมกัน ทำให้นักศึกษารู้สึกพึงพอใจในการเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันกับเพื่อนภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม และทำให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะชีวิตที่จะสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาต่อวิชาชีพครูและการอยู่ร่วมสังคมการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี วรูม (Vroom, 1990 อ้างใน วรวิทย์ หงวนศิริ, 2540.) กล่าวว่า ทัศนคติและ ความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้เพราะทั้งสองคำนี้จะหมายถึง ผลที่ได้รับจากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบ จะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ สอิ้งทองและวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการ พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{\chi}$ = 4.37) และ

สะท้อนสภาพปัญหาการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ ในระดับน้อย ($\bar{\chi}$ = 1.95) 2) ครูมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{\chi}$ = 4.14)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดกิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม สามารถนำความรู้มาปรับใช้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะทักษะครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทำให้นักศึกษามีทักษะ ทั้ง 6 ด้าน 1) ทักษะการคิดวิจารณญาณ (Critical Thinking) 2) ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skill) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) 4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Skill) 6) ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (Career Skill & Life Skill) และสามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเป็นครูพลศึกษาในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชากิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ควรศึกษาผลของการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชากิจกรรมนันทนาการและการอยู่ค่ายพักแรม ควรพัฒนาตัวชี้วัด ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

ศรีปะโค พิชญากร. (2556). ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารพยาบาลทหารบก,* 14(1), 72.

ทิศนา แขมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน.* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2554). *นันทนาการ.* (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

นภดล ยิ่งยงสกุล. (2559). *การจัดห้องเรียนเพื่อให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพ.* (อินเตอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567 จาก https://sornordon .wordpress.com/2012/01/05/

ปิยนันท์ พูลโสภา (2560). การพัฒนาการเล่นเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์,* 32(1), **20.**

พงษ์เอก สุขใส (2561). ครูพลในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น,* 12(29), 8.

วรูม (Vroom, 1990 อ้างใน วรวิทย์ หงวนศิริ,2540). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการหลังการขายรถยนต์: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์บริการเบนซ์นวมินทร์ (สุขาภิบาล 1). ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.* สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุไม บิลไบ. (2559). *สมรรถนะ ทักษะและบทบาทครูไทยศตวรรษที่ 21.* (อินเตอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อ 21 พฤษภาคม 2562, จาก https://drsumaibinbai.files. wordpress.com

ลัดดาวัลย์ สอิ้งทองและวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2564). แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 7(2), (February 2021)

Best, J.W. (1981). *Research in Education.* New Jersey: Prentice - Hall.